

Školitelský posudek na bakalářskou práci Michala Gladiše nazvanou
Remakom k interpretácii: Medzi viděním a tvorením

Gladiš se ve své práci zaměřuje na remake – představuje jeho definici a náhledy na jeho podstatu, seznamuje nás s jeho historií a popisuje jeho nejrůznější možné podoby, které doplňuje o vhodně zvolené příklady (a je jen škoda, že je nedodává důsledně všude). V poslední části se pak věnuje dvěma snímkům – Pasoliniho *Teorémě* (1968) a Miikeho *Visitorovi Q* (2001). Odlišný časoprostorový a kulturní kontext těchto snímků volí záměrně, aby mohl lépe testovat, jak může dílo artikulovat cizí myšlenky a přepracovávat komentář k jiným společenským situacím. Předkládaná práce je prací teoretickou, a jejím cílem tedy není popsat fenomén remaku v historii kinematografie, ani analyzovat dva konkrétní snímky, ale vytvořit funkčního nástroje k popisu remaku, stejně jako uspokojivě pojmenovat jeho specifika a vztah k jiným dílům. Už tato snaha o vytvoření a obhájení původních tezí ji činí hodnotnou a hodnou zájmu.

Ve své práci Gladiš spojuje různé teoretické perspektivy: výchozí jsou pro něj teorie strukturalistické, zejména francouzské, které obohacuje o pozdější koncepcie intertextuality, teorie naratologické a interpretační – čímž do detailního zájmu o dílo zapojuje i diváka a jeho vnímání. Remake Gladiš vnímá z perspektivy teorií Julie Kristevy, pro niž jsou všechna díla součástí rozsáhlého korpusu textů / intertextu, z nichž vycházejí a který zároveň utvářejí, v souladu s Bachtinovou dialogičností, jež podtrhuje vzájemné dialogické vztahy mezi jednotlivými texty a mnohoznačností jejich znaků a významů, ale i za přispění Genettových koncepcí hypertextu a metalepsy, Lachmanové třídění typů intertextuality a Ecovy teorie otevřeného díla. Původní dílo a jeho následný remake je tak možné chápat jako dvě struktury, které jsou vzájemně a neodlučitelně propojené, a vytváření remaku jako přepis příběhu prostřednictvím diskurzu, jak píše Gladiš.

Jak je z tohoto přehledu jasné, Michal Gladiš aplikuje původně (zejména) literárně teoretické pojmy na filmové vyprávění. Aby byla tato transpozice možná, sleduje strukturu díla a stylovou rovinu její konkrétní realizace – fabule a syžet / příběh a diskurz tak dostávají svou podobu v konkrétním/novém médiu, čtenář může splývat s divákem a literárněvědné pojmy lze pevněji ukotvit na poli kinematografie, respektive filmové vědy. Pomocí sítě pojmů a vytvoření sady

vhodných nástrojů pak lze vystavit ústřední – a domnívám se, že poměrně nosnou – tezi práce, kterou je chápání remaku jako specifického procesu interpretace, přičemž všechna interpretovaná a interpretující díla vytvářejí dynamický celek s dominantní (společnou) strukturou a divák s nimi také takto nakládá. Zde nastává první problém práce – klíčová teze se místy ztrácí, stejně jako se vytrácí samotný remake. Také se nabízí otázka, jestli se ve (ne)jmenovaných případech jedná skutečně o specifický případ remaku, nebo zda můžeme mluvit o adaptaci v širším pojetí.

Největším problémem práce je však samotná analýza. Zatímco v teoretické části je argumentace i strukturace textu relativně (a relativně píše proto, že myslím, že by textu výrazně prospělo ještě další čtení a racionální redukce některých rozsáhlých pasáží) vyvážená a místy inspirativní, v práci s konkrétními filmy je již mnohem méně koncentrovaná. Aplikační část filmy spíše popisuje, než aby se jim věnovala do hloubky, spíše je svévolnou interpretací, která prakticky vůbec nevyužívá úvodní teoretický rámec. Zde pak práce selhává, jelikož nástroje, které mohly být nosné, jsou „zapomenuty“, a není tak prověřena jejich funkčnost, což je škoda. Práce se tak rozpadá do dvou textů a její argumentační tah je zcela oslaben.

Myslím, že však prohra, když se v rámci bakalářské práce student pokusí o vytvoření teoretického textu s původním tematickým jádrem. Proto si práce cením, doporučuji ji k obhájení a navrhuju známku velmi dobře.

PhDr. Kateřina Svatoňová, Ph.D.